

Rotterdam, 23 november 2021

Betreft: Reactie Ingrado op internetconsultatie Besluit experiment onderwijszorgarrangementen

Geachte lezer,

Ingrado is de vereniging van professionals die werkzaam zijn op het gebied van leerplicht en RMC. We zetten ons in voor de bescherming van het recht op onderwijs en ontwikkeling van jongeren. Vanuit dat perspectief reageren we op een viertal vragen over het voorliggende Besluit experiment onderwijszorgarrangementen.

1. Wat vindt Ingrado van het Besluit experiment onderwijszorgarrangementen

Ingrado is positief over het doel van het Besluit experiment onderwijszorgarrangementen, waarin onderzocht wordt en geëxperimenteerd kan worden binnen de vigerende onderwijswetgeving. Waardoor er een passender aanbod komt voor jongeren met een complexe ondersteuningsbehoefte dat past bij de volgende fase van passend onderwijs. In potentie helpt het Besluit op termijn te voorkomen dat jongeren als gevolg van een onvoldoende passend ondersteuningsaanbod thuis komen te zitten of dat er voor een jeugdige een vrijstelling van leerplicht volgens artikel 5 onder a moet worden aangevraagd. Bovendien beoogt het besluit jongeren die momenteel geen onderwijs volgen vanwege een vrijstelling 5 onder a of omdat zij geen inschrijving hebben op een school extra mogelijkheden te bieden om de weg terug naar onderwijs te vinden. Vanuit onze missie dat iedere jongere recht heeft op onderwijs en ontwikkeling vinden wij het zeer positief dat de jongeren met een vrijstelling 5 onder a en de absoluut verzuimers expliciet tot de doelgroep worden gerekend. Tegelijkertijd constateren we dat het voorliggende Besluit experiment onderwijszorgarrangementen voor die doelgroepen heel beperkt is uitgewerkt. We vragen ons sterk af of met alleen het bieden van meer ruimte in bestaande wet- en regelgeving in het domein onderwijs gerealiseerd kan worden dat deze doelgroepen daadwerkelijk worden bereikt.

2. Zijn de vier afwijkingsmogelijkheden die worden gecreëerd in het experimenteerbesluit voor u voldoende om de beoogde doelgroep meer maatwerk te kunnen bieden?

De ruimte die geboden wordt met de mogelijkheden voor het bevoegd gezag van het onderwijs om af te wijken van de voorschriften omtrent de onderwijstijd en onderwijsdagen, van de inhoud van het onderwijs en omtrent de locatie van het onderwijs is ons inziens voldoende. De strekking van het tweede lid van artikel 3, dat vermeld dat de voorschriften omtrent de zorgplicht niet gelden ten aanzien van leerlingen met een vrijstelling 5 onder a kunnen we niet overzien. Die lijkt bedoeld om een drempel weg te nemen om leerlingen met een vrijstelling toch een onderwijszorgarrangement aan te kunnen bieden door ze in te schrijven op een school.

We missen hierin de prikkel voor scholen om leerlingen met een vrijstelling 5 onder a in te schrijven. Ontvangt het bevoegd gezag bekostiging voor zo'n leerling? En als dat niet zo is, wat is dan de prikkel voor bevoegd gezag om een leerling met een vrijstelling 5 onder a toch in te schrijven?

Een andere vraag bij dit Besluit experiment onderwijszorgarrangementen waar we onvoldoende antwoord op vinden: "Kunnen jongeren zonder schoolinschrijving en zonder vrijstelling 5 onder a gebruik maar met een complexe ondersteuningsbehoefte gebruik maken van een onderwijszorgarrangement?" Onder welke voorwaarden? Geldt voor hen ook dat ze ingeschreven kunnen worden op een school zonder dat daar een zorgplicht tegenover staat? En wat is de prikkel voor het bevoegd gezag om dat te doen?

Of de extra ruimte die samenwerkingsverbanden wordt geboden voor het aanwenden van kosten in een onderwijszorgarrangement voldoende is, kunnen wij niet overzien. Uit de Nota van toelichting wordt niet duidelijk waarop het percentage van ten hoogste twee en een half procent van de bekostiging op gebaseerd is. We vragen ons bovendien af in hoeverre samenwerkingsverbanden bereid zullen zijn deze middelen in te zetten voor de jongeren met een vrijstelling 5 onder a of jongeren zonder schoolinschrijving en zonder vrijstelling 5 onder a.

3. Is de route die wordt gekozen voor vrijgestelde jongeren werkbaar?

We stellen vraagtekens bij de route die wordt gekozen voor vrijgestelde jongeren. Is die voor de jongeren en hun ouders werkbaar? De route lijkt eenvoudigweg te bestaan uit de mogelijkheid tot een schoolinschrijving zonder dat daar een zorgplicht van de school tegenover staat. Zoals hierboven beschreven, vragen we ons sterk af in hoeverre dat er toe bij zal dragen dat scholen deze jongeren daadwerkelijk zullen inschrijven.

4. Hoe kijkt u aan tegen de uitvoerbaarheid?

Uit de regeling wordt niet duidelijk of en hoe de vrijgestelde jongeren en de jongeren zonder schoolinschrijving of vrijstelling 5 onder a bereikt gaan worden voor deelname in een onderwijszorgarrangement. Wij zien hierbij een belangrijke rol voor de afdelingen leerplicht. In het besluit wordt de gemeente echter alleen genoemd in relatie tot zorg en de Jeugdwet. Daarmee wordt de spilfunctie van afdelingen leerplicht over het hoofd gezien. Naar onze mening zouden de afdelingen leerplicht van gemeenten, die als enige partij zowel zicht hebben op zowel onderwijsparticipatie als op zorggebruik, een belangrijke rol kunnen spelen in het bereiken van de (ouders van) jongeren met een vrijstelling 5 onder a en de (ouders van) absoluut verzuimers voor deelname aan een onderwijszorgarrangement. We adviseren dan ook om in het besluit de rol van de leerplichtambtenaar expliciet te benoemen. Hiermee wordt inhoud gegeven aan de mogelijkheid om deze jongeren de gelegenheid te bieden om hen alsnog te laten participeren aan het onderwijs. Ingrado is zich bewust van het feit dat dit niet voor iedere jongere met een vrijstelling 5 onder a of met absoluut verzuim een oplossing zal zijn. Voor de jongeren waarbij dit een kans is om weer aan het onderwijs deel te nemen, wil Ingrado met de inzet van de leerplichtambtenaren de kansen op onderwijsdeelname vergroten.

Ingrado staat vanuit haar missie achter het voorstel om de kans op ontwikkeling van kinderen en jongeren te verstevigen. We vragen ons af of de potentie van het Besluit experiment onderwijszorgarrangementen voldoende aansluit bij de huidige praktijk. Dit mag volgens Ingrado explicieter beschreven worden. Natuurlijk is Ingrado bereid om hier, gesteund door recent onderzoek en rapporten die niet in dit wetsvoorstel worden genoemd, duidelijkheid in te geven.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Carry Roozmond".

Carry Roozmond

Bestuurder

c.roozmond@ingrado.nl

